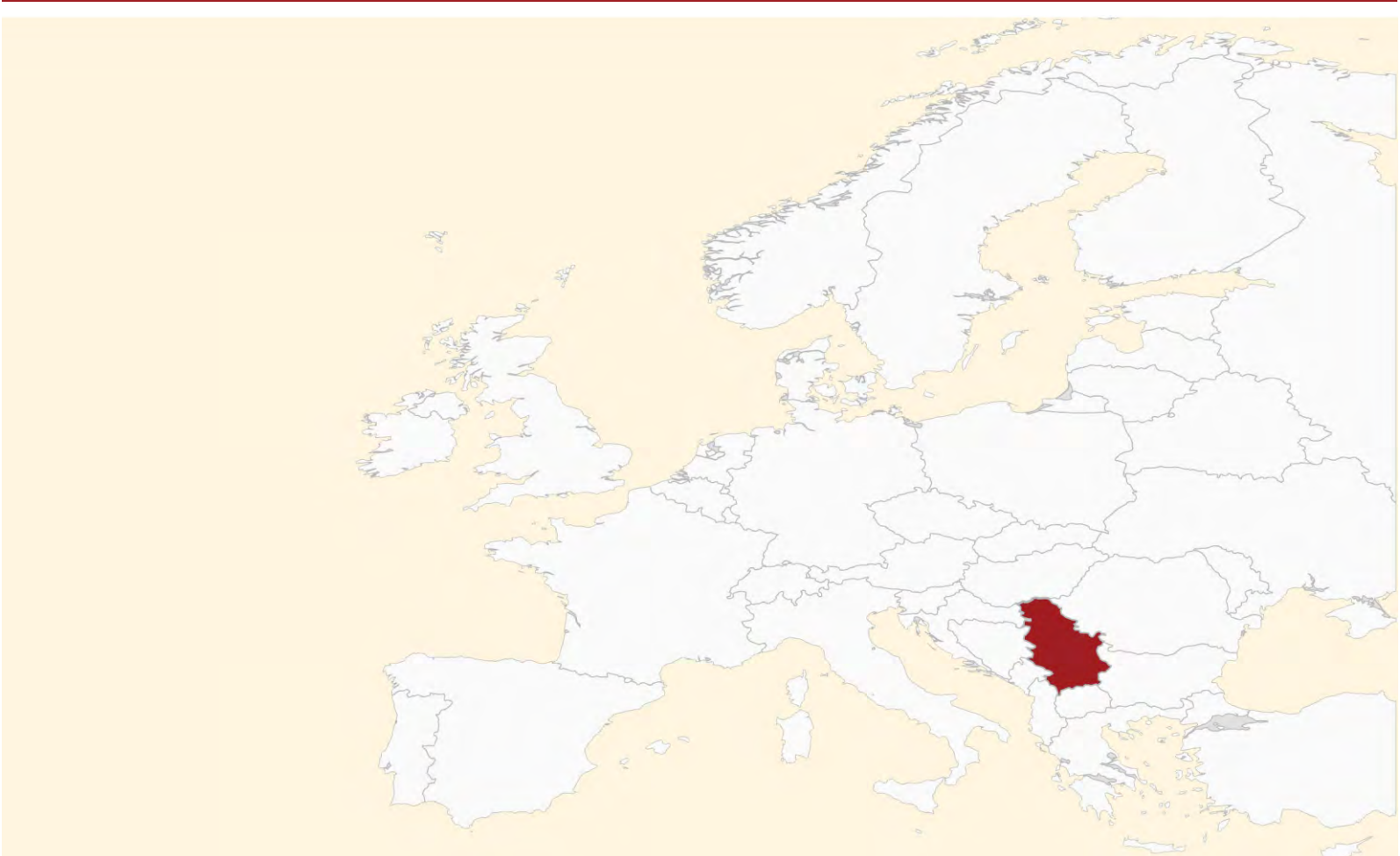

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Министарство заштите животне средине
Агенција за заштиту животне средине

УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ ОД 2011. ДО 2017. ГОДИНЕ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Министарство заштите животне средине

Агенција за заштиту животне средине

**УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ
У ПЕРИОДУ 2011-2017. ГОДИНА**

Београд, октобар 2018. године

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Министарство заштите животне средине
Агенција за заштиту животне средине

**УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ
У ПЕРИОДУ 2011-2017. ГОДИНА**

Извештај припремили

Мр Љиљана Ђорђевић
Нада Радовановић
Мр Небојша Реџић
Горан Јовановић

Директор Агенције

Филип Радовић

САДРЖАЈ

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ИЗВЕШТАВАЊУ	5
УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У ПЕРИОДУ 2010 – 2017. ГОДИНА	8
САНИТАРНЕ ДЕПОНИЈЕ И РЕГИОНИ ЗА УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ	19
ЈКП И ДИВЉА СМЕТЛИШТА	21
ДОЗВОЛЕ ЗА УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ	23
АМБАЛАЖА И АМБАЛАЖНИ ОТПАД	26
ПРОИЗВОДИ КОЈИ НАКОН УПОТРЕБЕ ПОСТАЈУ ПОСЕБНИ ТОКОВИ ОТПАДА	29
МЕДИЦИНСКИ И ВЕТЕРИНАРСКИ ОТПАД	33

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ИЗВЕШТАВАЊУ

Законски основ за извештавање

Подаци о управљању отпадом у Републици Србији се прикупљају у складу са Законом о управљању отпадом ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010 и 14/2016). Извештавањем су обухваћене све врсте отпада, осим оних наведених у члану 4. Закона – Изузеци од примене.

Чланом 75. истог Закона предвиђени су обвезници извештавања и то:

- Произвођач, власник и/или други држалац отпада, изузев домаћинства,
- Правна лица, односно предузетници који учествују у промету отпада,
- Произвођач и увозник производа који после употребе постају посебни токови отпада,
- Оператер постројења за поновно искоришћење отпада,
- Оператер на депонији.

Сви обвезници извештавања су дужни је да воде и чувају дневну евиденцију о количинама генерисаног, преузетог, искоришћеног, депонованог, увезеног или извезеног отпада и да доставља Агенцији годишњи извештај.

Извештавање о амбалажи и амбалажном отпаду прописано је Законом о амбалажи и амбалажном отпаду ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009), поглавље 4. Извештавање о амбалажи и амбалажном отпаду.

Подаци се прикупљају у складу са:

1. Правилником о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података ("Сл. гласник РС", бр. 91/2010, 10/2013 и 98/2016),
2. Правилником о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду са упутством за његово попуњавање ("Сл. гласник РС", број 95/2010 и 88/2015),
3. Правилником о обрасцима извештаја о управљању амбалажом и амбалажним отпадом ("Сл. гласник РС", бр. 21/2010 и 10/2013),
4. Уредбом о производима који после употребе постају посебни токови отпада, обрасцу дневне евиденције о количини и врсти произведених и увезених производа и годишњег извештаја, начину и роковима достављања годишњег извештаја, обвезницима плаћања накнаде, критеријумима за обрачун, висину и начин обрачунавања и плаћања накнаде ("Сл. гласник РС", бр. 54/2010, 86/2011, 41/2013 - др. правилник и 3/2014),
5. Правилником о обрасцу Документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину његовог достављања и упутству за њихово попуњавање ("Сл. гласник РС", број 17/17).

Број предузећа која су извештавала

Број пријављених постројења која у току делатности стварају отпад и постројења која учествују у пословима управљања отпадом је дат у табели 1.

Табела 1. Број пријављених постројења која у току делатности генеришу отпад и постројења која учествују у пословима управљања отпадом

Година	Генерисање отпада	Поновно искоришћење отпада	Одлагање отпада	Увоз отпада	Извоз отпада
2011	758	157	14	18	57
2012	1142	134	17	23	79
2013	1582	253	24	30	90
2014	1941	274	29	40	92
2015	2228	291	28	45	90
2016	2761	306	33	48	93
2017	3410	305	33	46	94

Као што се види из табеле 1. број предузећа који извештавају о генерисању отпада се од 2011 године повећао за 78%, док је у односу на прошлу годину повећан за 19,03%. Број оператера поновног искоришћења отпада се у односу на 2011. годину повећао за 48,5%, а у односу на прошлу годину је смањен за 0,3%. Обим извештавања за одлагање отпада је у односу на 2011, повећао за 57,6%, а у односу на прошлу годину је исти. Број извештаја о увозу и извозу отпада се у односу на 2011 повећао за 60,9%, односно 39,4%.

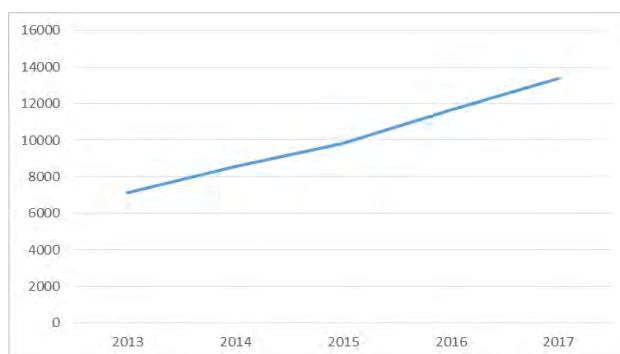
Број достављених извештаја

Евиденција о броју достављених извештаја се води од 2013. године када је успостављен постојећи информациони систем. У табели 1. је дат број достављених извештаја о управљању отпадом по годинама за период 2013 – 2016 година. Графички приказ броја достављених извештаја о управљању отпадом је дат на слици 1.

Табела 2. Број достављених извештаја у периоду 2013 – 2016 година

Година	Генерисање отпада	Одлагање отпада	Поновно искоришћење	Извоз отпада	Увоз отпада	Комунални отпад	Укупно*
2013	6602	24	253	90	30	106	7105
2014	8014	29	274	92	40	96	8545
2015	9266	28	291	90	45	96	9816
2016	11050	33	306	93	48	96	11626
2017	12794	33	305	94	46	102	13374

* Број достављених извештаја за 2017. годину до 25.07.2018. године.

Слика 1. Број достављених извештаја о управљању отпадом

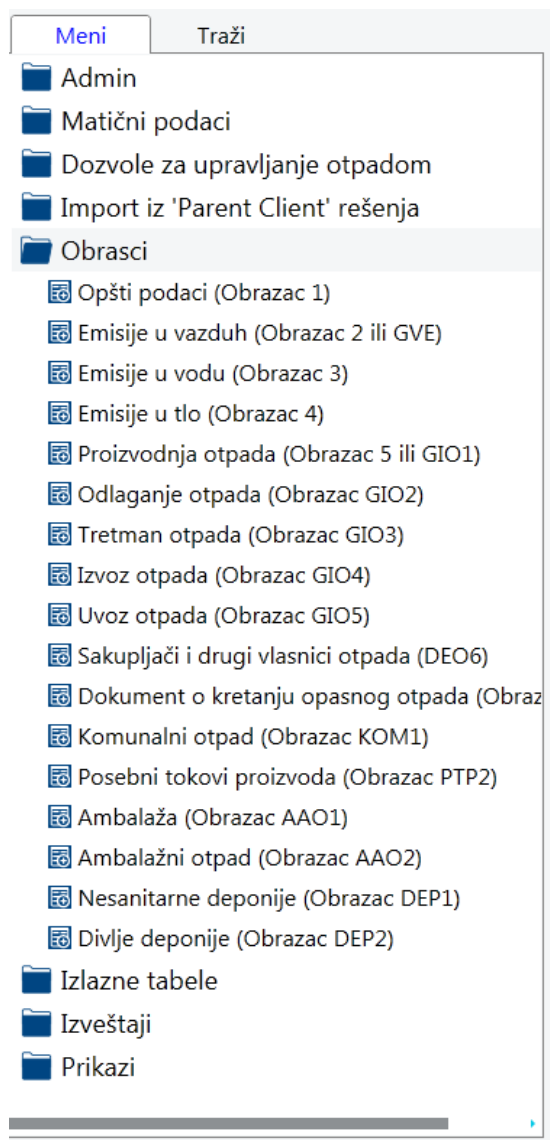
Као што се види из табеле 2. број извештаја у периоду 2013 – 2017 година је повећан за 47%, док је у односу на прошлу годину повећан за око 13%.

Информациони систем управљања отпадом

Постојећи информациони систем управљања отпадом се користи за извештавање од 2013. године.

Извештавање кроз ИС обухвата 17 образаца као што је приказано на слици 2.

Слика 2. Обрасци за извештавање у НРИЗ ИС

Цео систем је пројектован двојезично – српски и енглески језик.

Документ о кретању опасног отпада

Обавезу достављања извештаја у складу са Законом, на Документ о кретању опасног отпада – Образац ДКО има произвођач, односно власник и/или други држалац и свако ко преузима опасан отпад за свако кретање опасног отпада.

Од марта 2017. године, када је усвојен Правилник до краја 2017. године је пријављено 35800 кретања опасног отпада на територији Републике Србије. Током 2018. године до 25.07.2018. године пријављено је 33436 кретања опасног отпада. Сваког дана се пријави између 200 и 250 нових кретања опасног отпада.

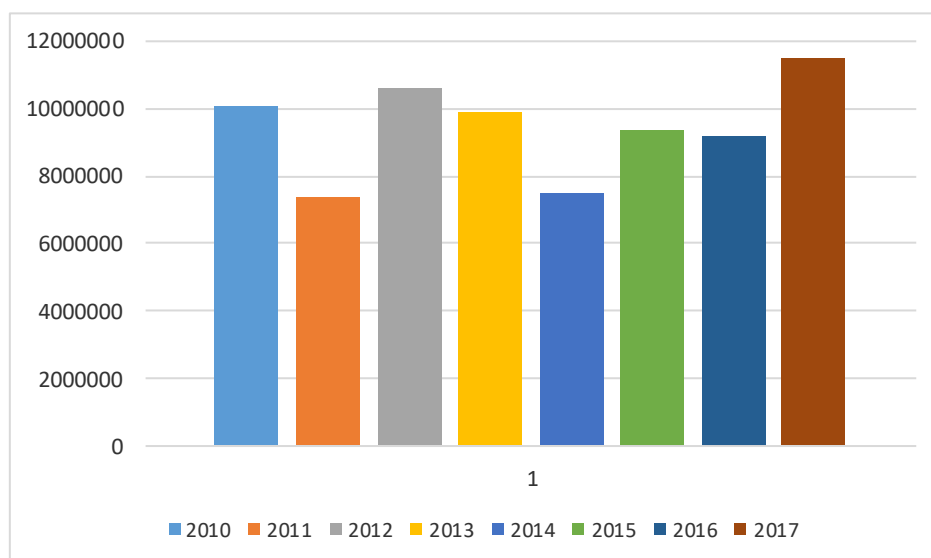
УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У ПЕРИОДУ 2010 – 2017. ГОДИНА

Производња отпада

Укупна количина произведеног отпада, према подацима достављеним у Национални регистар извора загађивања, је дата у табели 3, односно слици 2.

Табела 3. Укупна количина произведеног отпада годишње у периоду 2011 – 2017 година

Година	Количина отпада (t)
2010	10094362
2011	7337333
2012	10601454
2013	9881313
2014	7451105
2015	9354680
2016	9197100
2017	11477614

Слика 2. Укупна количина произведеног отпада (t)

Као што се види из табеле 3. укупна количина створеног отпада током 2017. године је око 11 милиона тона. Повећане количине отпада у 2017. године су настале услед повећања броја постројења и повећане количине отпада насталог у термоенергетским објектима и компанији чија је делатност производња сировог гвожђа, челика и феролегура. У табелама 4. и 5. су дати индикатори - Укупна количина произведеног отпада по становнику годишње и Укупна количина произведеног отпада у односу на БДП.

Табела 4. Укупна количина произведеног отпада по становнику годишње (t/stan/god)

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Количина произведеног отпада по становнику (kg/stan/god)	1,4	1,2	1,5	1,5	1,0	1,3	1,3	1,6

Управљање отпадом у Републици Србији у периоду 2011-2017. година

Табела 5. Укупна количина произведеног отпада у односу на БДП (t/mil \$)

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Количина произведеног отпада у односу на БДП (t/mil \$)	256,4	157,9	260,6	217,1	168,8	251,8	243,7	276,3

Као што се види из табела 4. и 5. количина произведеног отпада се у 2017. години благо повећава и креће око 1,3 t/stan/god, односно око 276,3 t/mil \$)

У табели 6. је приказана укупна количина произведеног отпада подељена на опасан, односно неопасан отпад.

Табела 6. Укупна количина неопасног и опасног отпада (t/god)

Година	Количина неопасног отпада (t)	Количина опасног отпада
2011	7 242 191	95 142
2012	10 524 139	77 315
2013	9 754 383	126 930
2014	7 396 241	54 864
2015	9 301 212	53 468
2016	9 122 782	74 318
2017	11 399 601	78 013

Удео опасног отпада у периоду 2011 – 2017 година се кретао од 0,6% до 1.2% у односу на укупни произведени отпад. У 2017. години удео опасног отпада у укупној количини отпада је износио мање од 0,7%.

У табели 7. је приказана укупна количина отпада по категоријама отпада из Каталога отпада.

Табела 7. Укупна количина отпада по категоријама отпада из Каталога отпада(t/god)

Група	Године						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	/	/	/	/	/		
2	145549	128603	82251	64922	70606	32861	36219
3	31840	32458	34623	26719	25574	32455	33238
4	1613	2340	2664	3226	4276	6657	7830
5	580	1387	3476	5573	1613	3642	5442
6	50395	53548	70679	1701	2073	893	1077
7	1538	4235	4835	6661	7763	7704	8645
8	1477	1010	3912	3292	3624	3554	3612
9	88	155	233	312	275	305	241
10	3358146	6430128	6739729	4454716	6499254	6546377	8249653
11	1378	1136	1953	1292	1355	2215	1828
12	32796	15857	46238	52838	57243	56848	70454
13	1944	5129	13628	12170	10751	10182	10212
14	4	4	181	88	197	27	27
15	52845	51326	82553	84952	98717	105325	118013
16	16139	22737	31192	47162	34497	38628	55319
17	431109	1118052	78608	210732	258692	107897	230535
18	2853	2519	2455	2873	2822	2824	2964
19	473214	72281	227583	285579	339039	274930	404873
20	2733825	2658549	2454520	2186297	1936309	1963776	2237432
Укупно	7337333	10601454	9881313	7451105	9354680	9197100	11477614

Из табеле 7. се види да је највећа количина отпада у категорији 10. – Отпад из термичких процеса и износи око 71% од укупне вредности произведеног отпада. Највећи произвођачи отпада су термоенергетски објекти, који у току свог рада производе летећи пепео од угља, који је током 2017. Године генерисан у количини од 7,48 милиона тона. Заступљене су у значајним количинама и друге врсте отпада који потичу из термичких процеса: шљака, отпади од прераде шљаке, муљеви и филтер погаче.

Количина произведеног комуналног отпада

У табели 8. су дати основни индикатори који показују количине произведеног комуналног отпада и њима се прати остварење стратешког циља - избегавање и смањивање настајања отпада. Индикатори се израђују на основу годишњих података о количини отпада пријављених од стране комуналних предузећа у локалним самоуправама у складу са Правилником о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду (Сл. гласник РС, број 95/10).

У складу са Правилником о методологији за прикупљање података о саставу и количинама комуналног отпада на територији јединице локалне самоуправе (Сл. гласник РС, бр. 61/2010) локалне самоуправе имају обавезу да четири пута годишње ураде анализе количина и састава комуналног отпада на својој територији.

Број ЈК предузећа која су известила за 2017. годину податке доставило 103 локалне самоуправе. За локалне самоуправе које нису извршиле своју обавезу извршена је процена.

Табела 8. Индикатори комуналног отпада

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Укупна количина генерисаног отпада (мил. t)	2.71	2.62	2.41	2.13	1.840	1.89	2.15
Количина прикупљеног и депонованог отпада од стране општинских ЈКП (мил. t)	2.09	1.83	1.92	1.67	1.36	1.49	1.80
Просечни обухват прикупљања отпада (%)	77	~ 70	80	~80	82	~82	83,7
Средња дневна количина комуналног отпада по становнику (kg)	1.01	0.99	0.92	0.81	0.71	0.73	0.84
Средња годишња количина по становнику (t)	0.37	0.36	0.34	0.30	0.26	0.27	0.30

Као што се види из табеле 8. и у 2017. години наставља се пораст вредности количина генерисаног и сакупљеног комуналног отпада уз благо повећање обухвата његовог прикупљања. То показује, пре свега, успешност система прикупљања појединих фракција комуналног отпада у локалним заједницама, као што је нпр. отпадни папир и картон, амбалажни отпад, као и друге врсте отпада које су обично завршавале у контејнерима, али и додатно смањење куповне моћи становништва као последице економске кризе.

Тек 2013. године јавно комунална предузећа су по први пут пријавила и одвојено сакупљање фракција отпада, што је дато у табели 9. Као што се види количина одвојено сакупљених количина фракција комуналног отпада драстично опада, што је последица, пре свега, све већег издвајања отпада из контејнера од стране физичких лица. У 2017. години долази до благог пораста одвојено сакупљених врста отпада.

Табела 9. Одвојено сакупљене врсте отпада

Врста отпада	Индексни број отпада	Количина одвојено сакупљених врста отпада (t)				
		2013	2014	2015	2016	2017
Папир и картон	15 01 01 ч 20 01 01	9936,8	2242	4982,6	2339,7	3244,7
Стакло	15 01 07 ч 20 01 02	3948	7174,2	863,9	780,3	784,9
Пластика	15 01 02 ч 20 01 39	9066,7	4674	5642,2	1645,4	2027,7
Метали	15 01 04, 16 01 18 и 20 01 40	556,7	51,7	617,3	8,3	50,5
Дрво	20 01 38	1292	337,4	248	49,9	0
Оловне батерије	16 06 01	0,8	0,4	0	0	0
Композитна амбалажа	15 01 05	6,6	9,2	62,9	16	60
Отпадне гуме	16 01 03	35,7	32,2	246,2	28,8	30,7
Отпадна уља	13 02 05	0	0,4	0	0	0
Биоразградиви отпад	20 02 01	0	0	1500	0	0
ЕЕ отпад	20 01 35 ч 20 01 36	0	0	1,2	0	21,1
Укупно		24843,3	14521,5	14164,3	4868,4	6219,6

Количина произведеног опасног отпада

Због свог израженог утицаја на здравље људи и животну средину, посебно је издвојена анализа генерисаног опасног отпада. Количина произведеног опасног отпада у периоду 2011 – 2017. година је дата у табели 10., док је у табели 11. дата количина опасног отпада по становнику.

Табела 10. Количина произведеног опасног отпада у периоду 2011 – 2017 година (t/god)

Година	Количина опасног отпада (t)
2011	95142
2012	77315
2013	126930
2014	54864
2015	53468
2016	74318
2017	78013

Табела 11. Количина произведеног опасног отпада по становнику годишње (kg/stan/god)

Година	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Количина произведеног опасног отпада по становнику годишње (kg/stan/god)	13,1	10,7	17,7	7,7	7,5	10,5	11.1

Из табеле 10. се види да је укупна количина опасног отпада мала и износи просечно око 80 хиљада тона годишње, односно 11,2 kg/stan/god.

Из табеле 12. Количина произведеног опасног отпада по групама отпада из Каталога отпада се види да је највећа количина опасног отпада из категорије 10. Отпади из термичких процеса. Количина отпада у категорији 6. је смањена након 2014. године јер је Еликсир Прахово који је извештавао производњу фосфогипса као отпада, престао са радом.

Табела 12. Количина произведеног опасног отпада по групама отпада из Каталога отпада

Група	Количина опасног отпада (t)						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1							
2		0.04	0.50	2.60	0.60		0.36
3			3		16		
4	1	15					80
5	542	1054	3459	5537	1613	3629	5442
6	40199	44418	67829	120	354	772	926
7	700	258	402	1422	1300	687	493
8	930	372	2759	1910	2047	1840	2001
9	44	110	120	123	115	100	133
10	37848	15253	12796	10508	15632	29806	29040
11	600	439	453	436	402	1092	723
12	2539	1584	622	1568	1702	3237	3038
13	1944	5129	13628	12170	10751	10182	10212
14	4	4	181	88	197	27	27
15	678	935	1229	1448	2303	4188	2546
16	3966	1718	4082	11699	8660	10147	12161
17	179	1226	14854	2335	2100	819	2809
18	2502	2094	2232	2623	2542	2564	2702
19	1802	1143	847	1277	2255	3084	4134
20	667	1563	1435	1596	1479	2144	1546
Укупно:	95142	77315	126930	54864	53468	74318	78013

Количина поново искоришћеног отпада

На основу података достављених од стране 305 оператера који имају дозволу за поновно искоришћење отпада, у току 2017. године је подвргнуто третману 1,74 милиона t отпада. Од укупне количине прерађеног отпада највише су заступљени отпадни метали који садрже гвожђе и отпади из термичких процеса односно шљака, а затим следе папирна и картонска амбалажа.

У табели 13. је приказана количина поново искоришћеног отпада према врстама поступака. Поступци од R1 – R10 су прави поступци третмана, док поступци од R11 – R13 представљају помоћне активности везане за поступке третмана – припрему отпада, складиштење.

Табела 13. Количина поново искоришћеног отпада

Година	Укупно третирано (t)	Третирано поступком R1 – R10 (t)	Третирано поступком R11 – R13 (t)
2011	1.453.772	1.422.017	31.755
2012	1.119.482	940.662	178.820
2013	1.787.664	1.493.388	294.275
2014	2.005.387	1.660.068	345.319
2015	1.639.486	1.279.231	360.255
2016	1.679.340	1.418.226	261.122
2017	1.736.780	1.476.299	260.481

Третман опасног отпада

Предузећа која врше третман опасног отпада су пријавила да је на третман укупно преузето 89190.5 тона опасног отпада. У табели 5. је приказан третман опасног отпада по Р ознакама третмана у складу са Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада, "Службени гласник РС, број 56/10".

Табела 5. Количина поново искоришћеног опасног отпада према R кодovima

R код	Укупно третирано опасног отпад (t)						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
R1	3131	665.6	439.5	4296.5	8846.4	9650.2	8165.5
R2	104	375	309.8	348.2	325.1	253.4	137
R3	163.3	116.9	381.4	658	452.9	2745.9	2787.6
R4	32430.2	32586	30995.7	26579.3	28007.7	41650.5	41665.8
R5	58851.2	36957.6	32996.8	24559.2	21751.5	2123.8	931.5
R6	1.4	0.2	346.4	0	0	0	0
R7	188.4	3042	6616.9	4163.8	4011.5	14041.2	16487.9
R8	27.3	35.3	654.9	0	0	0	0
R9	3045.6	2686.7	4645	2656.4	3350.5	2804.2	3669.9
R10	504.1	1484.4	1338.6	15907.1	981.4	1169	389.1
R11	209.5	1319.3	1886.2	280.9	1059.4	1743.4	872.4
R12	1024.3	1335.3	9573.5	5837.3	4117.2	9790.6	13348.9
R13	942.8	324.5	944.6	17950.4	17626.1	787.3	914.9

Из табеле 5. се види да је дошло до пада количина третираног опасног отпада операцијом R5 којим су третиране количине отпадне фосфорне и фосфорасте киселине настале у периоду 2011. - 2013. година у постројењу ИХП Прахово, односно Еликсир Прахово, који је престао са радом. Са друге стране долази до повећања количина третмана опасног отпада операцијом R7 јер се повећава количина третираних отпадних муљева и отпада од бушења који садрже нафту, које врши предузеће које је добило дозволу за третман опасног отпада у мобилном постројењу током 2013. године.

Депоноване отпада

Извештај о количинама одложеног отпада у 2017. години доставило је 33 оператера. У табели 14. је дат преглед количина депонованог отпада у периоду 2011 – 2017 година.

Табела 14. Количина депонованог отпада по врстама *

Година	Количина депонованог неопасног отпада (t)	Количина депонованог опасног отпада (t)
2011	347.367,00	
2012	1.172.413,17	7.684,87
2013	985.005,366	7.390,48
2014	1.117.831,71	5.995,01
2015	1.267.632,45	13.900,25
2016	1.271.532,57	30.417,12
2017	1.501.499,00	27.915,00

Из табеле се види да је у 2017. години одложено 1,5 милиона t отпада, од чега је 27,9 хиљада t опасног отпада. Опасан отпад је одложен на 3 депоније регионалног карактера у количини од 620 тона и на једну депонију за одлагање индустријског отпада на којој је одложено 27.295 t опасног отпада. Опасан отпад одложен на регионалне депоније чине грађевински и изолациони материјали који садрже азбест или неке друге изолационе материјале, а на депонији индустријског отпада су претежно одложени муљеви и филтер колачи који садрже опасне супстанце. Значајне количине одложеног неопасног отпада (800 хиљада t) представљају отпади из групе 20 03 у коју спадају мешани комунални отпад, остаци од чишћења улица и кабасти отпад, а затим по заступљености следе отпад од прераде шљаке настале из термичких процеса, земља и камен, мешани отпади од грађења и рушења као и мешавине или поједине фракције бетона, цигле, плочице и керамика.

Прекогранично кретање отпада

Прикупљени подаци показују кретање количина отпада у прекограничном промету отпадом, по врстама и земљама. Табела 15 и 16.

Табела 15. Извоз отпада у периоду 2012-2017. година

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Опасан отпад	6.468	10.680	25.003	23.884	16.708	9.944
Неопасан отпад	668.450	406.158	477.822	281.145	290.738	433.597
Укупно	674.918	416.838	502.826	305.029	307.446	443.541

Табела 16. Увоз отпада у периоду 2012-2017. година

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Опасан отпад	3.698	303	24	/	163	1.081
Неопасан отпад	218.822	221.494	243.087	216.878	220.901	176.903
Укупно	222.520	221.797	243.111	216.878	221.064	177.984

Слика 3. Земље извоза, односно увоза отпада

На слици 3. се види приказ земаља у које је отпад извезен, односно из којих је увезен. Највише отпада је извезено у Бугарску, Македонију и Албанију. Највише отпада је увезено из Хрватске и Мађарске.

Из Републике Србије је у току 2017. године извезено 443.541 t отпада од чега 9.944 t има карактер опасног и 433.597 t неопасног отпада. Више од 70% извезеног отпада чине метали. Значајне количине представљају и извезени отпад од папира и картона и стаклена амбалажа. Највећи проценат извезеног опасног отпада чине оловне батерије и акумулатори, а затим по количини следе опасне компоненте уклоњене из одбачене опреме.

И даље се извозе велике количине отпада за које постоје прерађивачки капацитети у земљи.

Увезено је 177.984 тона отпада од чега 1.081 t има карактер опасног и 176.903 t отпада који је по карактеру неопасан. Приближно половину укупне количине отпада који је увезен представља отпад од папира и папирне и картонске амбалаже. По заступљености следе пиљевина и остали отпади од прераде дрвета и метали. Опасан отпад представљају оловни акумулатори који су увезени из Црне Горе.

И даље се наставља тренд увоза и извоза истих врста отпада као што су на пример метали и отпадни папир.

Увоз и извоз секундарних сировина

На основу достављених података за 2017. годину урађена је анализа увоза и извоза за поједине групе отпада које представљају секундарне сировине - метали, пластика, стакло, дрво, папир и картон, батерије и акумулатори и текстил. У избору секундарних сировина коришћен је документ - Став Европске комисије и социјалног комитета везан за избор секундарних сировина, уз уважавање националних потреба за појединим врстама отпадних материјала које представљају секундарне сировине.

Као што се види из табеле, извоза дрвеног отпада у 2017. години није било, али се јавља врло велики увоз пиљевине, иверје, струготине, дрво, иверица и фурнир, због чега је потребно унапред предупредити извоз ових врста отпада.

За неке отпаде подједнак је увоз и извоз. - папир и картон, пластика, што значи да предузећа не знају да постоји извоз отпада за које постоје прерађивачки капацитети у земљи. И метали се могу посматрати у сличном контексту.

Збирни приказ увоза и извоза секундарних сировина је дат у табели, док је детаљан приказ по врстама отпада дат у табели 17.

Табела 17. Збирни приказ увоза и извоза секундарних сировина

Врста отпада	Извоз (t)	Увоз (t)
Метали	316020	35981
Пластика	5571	11271
Стакло	15355	654
Дрвени отпад	0	22970
Папир и картон	81490	101622
Батерије и акумулатори	5004	1081
Текстил	250	646

У табели 18. је дат детаљан приказ Увоза и извоза секундарних сировина по врстама (индексним бројевима) у 2017. години.

Табела 18. Увоз и извоз секундарних сировина по врстама

ГРУПА	ПОДГРУПА	ИНДЕКСНИ БРОЈ	ОПИС	ИЗВОЗ			УВОЗ		
				КОЛИЧИНА ИНДЕКСНИ БРОЈ (t)	КОЛИЧИНА ПОДГРУПА (t)	КОЛИЧИНА ГРУПА (t)	КОЛИЧИНА ИНДЕКСНИ БРОЈ (t)	КОЛИЧИНА ПОДГРУПА (t)	КОЛИЧИНА ГРУПА (t)
Метали	Гвожђе и челик	12 01 01	стругање и обрада ферометала	12652	297807	316020	1938	18036	35981
		12 01 02	прашина и честице ферометала	0			0		
		16 01 16	резервоари за течни гас	0			0		
		16 01 17	ферозни метал	259			0		
		17 04 05	гвожђе и челик	146622			13732		
		19 10 01	отпад од гвожђа и челика	11630			0		
		19 12 02	ферозни метал	126644			2366		
	Обојени метали	17 04 01	бакар, бронза, месинг	4099	7798	200	2892		
		17 04 02	алуминијум	2867		2692			
		17 04 03	олово	458		0			
		17 04 04	цинк	10		0			
		17 04 06	калај	0		0			
	Племени и други метали	17 04 11	каблови другачији од оних наведених у 17 04 10	364	0				
		16 02 13*	одбачена опрема која садржи опасне компоненте другачија од оне наведене у 16 02 09 до 16 02 12	0	1161	0	157		
		16 02 14	одбачена опрема другачија од оне наведене у 16 02 09 до 16 02 13	0		0			
		16 02 16	компоненте уклоњене из одбачене опреме другачије од оних наведених у 16 02 15	989		0			
		16 08 01	истрошени катализатори који садрже Au, Ag, Re, Ro, Pd, Ir или Pt (изузев 16 08 07)	163		94			
		16 08 02*	истрошени катализатори који садрже опасне прелазне метале или опасна једињења прелазних метала	0		0			
		16 08 03	истрошени катализатори који садрже	0		63			

Управљање отпадом у Републици Србији у периоду 2011-2017. година

			прелазне метале или једињења прелазних метала који нису другачије специфицирани								
		20 01 35*	одбачена електрична и електронска опрема другачија од оне наведене у 20 01 21 и 20 01 23 која садржи опасне компоненте	0			0				
		20 01 36	одбачена електрична и електронска опрема другачија од оне наведене у 20 01 21, 20 01 23 и 20 01 35	9			0				
	Мешани метални отпад	12 01 03	стругање и обрада обојених метала	1038	9254		0	14896			
		12 01 04	прашина и честице обојених метала	94			0				
		15 01 04	метална амбалажа	183			0				
		16 01 18	обојени метал	713			641				
		17 04 07	мешани метали	0			0				
		17 04 09*	отпад од метала контаминиран опасним супстанцама	0			0				
		18 01 01	оштри инструменти (изузев 18 01 03)	0			0				
		18 02 01	оштри инструменти (изузев 18 02 02)	0			0				
		19 10 02	отпад од обојених метала	0			0				
		19 12 03	обојени метали	5727			14255				
		20 01 40	метали	1499			0				
Пластика	Амбалажна пластика	15 01 02	пластична амбалажа	5283	5283	5571	10518	10518	11271		
		Остала отпадна пластика	07 02 13	отпадна пластика			33			288	736
	12 01 05		обрада пластике	17			17				
	16 01 19		пластика	1			0				
	17 02 03		пластика	0			0				
	20 01 39	пластика	237	0							
Стакло	Амбалажно стакло	15 01 07	стаклена амбалажа	15355	15355	15355	654	654	654		
		Остали стаклени отпад	16 01 20	стакло			0			0	0
	17 02 02		стакло	0			0				
	19 12 05		стакло	0			0				
	20 01 02	стакло	0	0							
Дрвени отпад	Дрвена амбалажа	15 01 03	дрвена амбалажа	0	0	0	0	0	22970		
		03 01 04*	пиљевине, иверје, струготине, дрво, иверица и	0			0			0	22970

Управљање отпадом у Републици Србији у периоду 2011-2017. година

			фурнир који садрже опасне супстанце						
		03 01 05	пиљевине, иверје, струготине, дрво, иверица и фурнир који садрже опасне супстанце другачије од оних наведених у 03 01 04	0			22970		
		03 03 01	отпад од коре и дрвни отпад	0			0		
		17 02 01	дрво	0			0		
		19 12 07	дрво другачије од оног наведеног у 19 12 06	0			0		
		20 01 38	дрво другачије од оног наведеног у 20 01 37	0			0		
Папир и картон	Папирна и картонска амбалажа	15 01 01	папирна и картонска амбалажа	53914	53914	81490	86948	86948	101622
		19 12 01	папир и картон	6330	27576		14674	14674	
	20 01 01	папир и картон	21246	0					
	Остали отпадни папир и картон								
Батерије и акумулатори	Батерије и акумулатори	16 06 01*	оловне батерије	4966	5004	5004	1081	1081	1081
		16 06 02*	батерије од никл-кадмијума	19			0		
		16 06 04	алкалне батерије (изузев 16 06 03)	0			0		
		16 06 05	друге батерије и акумулатори	0			0		
		20 01 33*	батерије и акумулатори укључени у 16 06 01, 16 06 02 или 16 06 03 и несортиране батерије и акумулатори који садрже ове батерије	19			0		
		20 01 34	батерије и акумулатори другачији од оних наведених у 20 01 33	0			0		
Текстил	Текстил	15 01 09	Текстил	0	250	250	0	646	646
		19 12 08	Текстил	250			646		
		20 01 11	Текстил	0			0		

Као што се види из табеле 18.:

- постоји извоз великих количина отпада за које у Србији постоје прерађивачки капацитети,
- наставља се тренд увоза и извоза истих врста отпада као што су на пример метали и отпадни папир. Чак и увоз из истих земаља у које је и отпад извезен.

САНИТАРНЕ ДЕПОНИЈЕ И РЕГИОНИ ЗА УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

За одлагање неопасног отпада користе се санитарне депоније које представљају санитарно-технички уређен простор на коме се одлаже отпад који као материјал настаје на јавним површинама, у домаћинствима, у процесу производње, односно рада, у промету или употреби, а који нема својства опасних материја и не може се прерађивати односно рационално користити као индустријска сировина или енергетско гориво.

Према Националној стратегији управљања отпадом из 2003. године, предвиђено је затварање и рекултивација постојећих сметлишта и изградња 29 регионалних санитарних депонија, са центрима за сепарацију рециклабилног отпада и трансфер станицама. До сада је изграђено 10 санитарних депонија.

Подаци из табеле 19. приказују број изграђених депонија у периоду 2010-2016 година. Податке доставља Министарство надлежно за послове заштите животне средине, као и локалне самоуправе на чијој је територији санитарна депонија изграђена.

Табела 19. Број изграђених санитарних депонија по годинама

	2002	2003	2005	2010	2011	2014	2015	2016	2017
Број санитарних депонија	1	1	2	2	1	1	2	0	0

Изграђене регионалне санитарне депоније у функцији:

1. Регионална санитарна депонија „Дубоко“ Ужице
2. Регионална санитарна депонија „Врбак“ Лапово
3. Регионална санитарна депонија Кикинда
4. Регионална санитарна депонија „Гигош“ Јагодина
5. Регионална санитарна депонија „Жељковац - Депонија два“ Лесковац
6. Регионална санитарна депонија „Мунтина падина“ Пирот
7. Регионална санитарна депонија „Јарак“ Сремска Митровица
8. Регионална санитарна депонија Панчево
9. Санитарна депонија „Метерис“, Врање
10. Санитарна депонија локалног карактера у општини Горњи Милановац

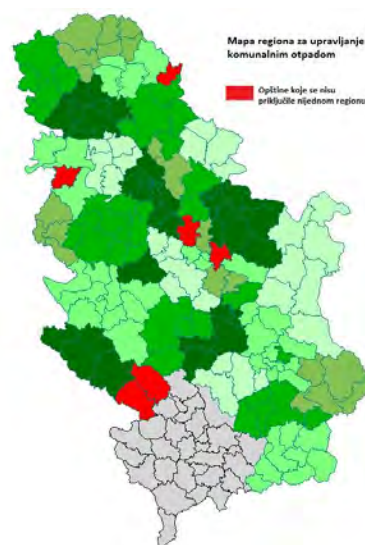
Регионалне депоније које су у изградњи:

1. Регионална санитарна депонија Суботица.
2. Регионална санитарна депонија Нова Варош
3. Регионална санитарна депонија Инђија

Мапа региона за управљање комуналним отпадом је дата на слици 4.

Према постојећим подацима 6 општина се још није прикључило ни једном региону за управљање отпадом.

Свака локална самоуправа је имала обавезу израде локалног плана управљања отпадом, као и сваки регион, израду регионалног плана управљања отпадом. На посебној интернет страници Агенције доступни су сви достављени планови управљања отпадом.

Слика 4. Мапа региона за управљање комуналним отпадом

Управљање отпадом у Републици Србији у периоду 2011-2017. година

На основу података о депоновању отпада издвојене су санитарне депоније, као и количине одложеног отпада на тим санитарним депонијама у периоду 2011 – 2017 година, што је дато у табели 20.

Табела 20. Количина одложеног отпада на санитарним депонијама

Санитарна депонија	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
РСД „Дубоко“ Ужице	3566	34135	65955	72757	72051	77930	75295
РСД „Врбак“ Лапово	14924	25660	27873	24344	35580	49749	41266
РСД Кикинда	20497	25212	23298	41018	54008	50903	50411
РСД „Гигош“ Јагодина	50011	58975	69704	57667	62760	74113	62893
РСД „Жељковац – Д2“ Лесковац	/	/	58938	62332	64269	63380	69255
РСД „Мунтина падина“ Пирот	/	/	40537	41976	36956	31685	29987
РСД „Јарак“ Сремска Митровица	/	/	/	17808	44545	48126	66526
РСД Панчево	/	/	56666	63533	54098	64305	49450
СД „Метерис“, Врање	/	/	2723,9	2593,9	178,8	199,3	202
СД „Вујан“, Горњи Милановац	/	/	11479	12731	14879	13628	15203
УКУПНО	88998	143982	357174	396760	439325	474018	460488

ЖКП И ДИВЉА СМЕТЛИШТА

У Србији још увек велики број општина/градова има сопствену депонију - сметлиште. Према подацима добијеним од локалних самоуправа које су достављале Агенцији за заштиту животне средине попуњавањем Упитника о депонијама на њиховој територији ЖКП организовано одлажу отпад на 123 депонија (сметлишта). То су углавном депоније за које је у складу са Стратегијом о управљању отпадом предвиђено санирање и затварање, јер већина не задовољава ни минимум техничких стандарда. Напомињемо да овај број није дефинитиван пошто 44 јединица локалне самоуправе није послало никакве податке о броју сметлишта на њиховој територији.

Капацитет постојећих депонија – сметлишта је у већини општина већ попуњен, док значајан број депонија не задовољава ни минимум техничких стандарда. Не постоји контролисано одвођење депонијског гаса који настаје разградњом отпада у депонији, што може довести до пожара или експлозије. Процедне воде из депонија се не сакупљају нити пречишћавају, што угрожава подземне и површинске воде и земљиште због високог садржаја органских материја и тешких метала. Не постоји систематски мониторинг емисија, процедурних вода, депонијског гаса итд.

Земљиште на којем су депоније лоциране је најчешће у својини Републике Србије. Старост депонија варира од 4 године (Бачка Паланка – Обровац, Бела Паланка, Мало Црниће, Панчево и Тутин) до 53 године (депонија у Силбашу, општина Бачка Паланка, која је у функцији од 1956. године). Подаци о димензијама и запремини тела депонија нису поуздани, с обзиром да за многе од њих не постоји одговарајућа техничка документација.

Око 70% активних депонија - сметлишта није предвиђено просторно-планским документима и немају урађену студија о процени утицаја на животну средину, нити имају потребне дозволе.

На овим сметлиштима често долази до самопаљења, при чему долази до емисије загађујућих материја. Депоније-сметлишта са највећим ризиком по животну средину и здравље људи су оне које се налазе на удаљеностима мањим од 100 m од насеља или на удаљеностима мањим од 50 m од обале реке, потока, језера или акумулације. Након санације, већина досадашњих одлагалишта може бити претворена у трансфер станице и центре за сакупљање рециклабилног отпада, а преостала ће се затворити изградњом регионалних депонија.

На дивља сметлишта, ван контроле општинских јавних комуналних предузећа, баца се око 20% генерисаног комуналног отпада у Србији. На основу достављених података на територији Републике Србије У 2015 години регистровано је 2170 дивљих сметлишта уз напомену да 48 општина није доставило податке о дивљим сметлиштима на њиховој територији.

У већини случајева дивља сметлишта се налазе у сеоским срединама и последица су, у првом реду, недостатка средстава за проширење система сакупљања отпада, али и лоше организације управљања отпадом на локалном нивоу. Поред ових, ова сметлишта се често формирају дуж саобраћајница у путном појасу, од којих је већи проценат на косинама насипа путева, одакле се отпад једноставно баца киповањем из камиона. Такви простори су најчешће недоступни за уклањање. За депоновање се користе и природне депресије, јаме и вртаче где је чишћење практично немогуће.

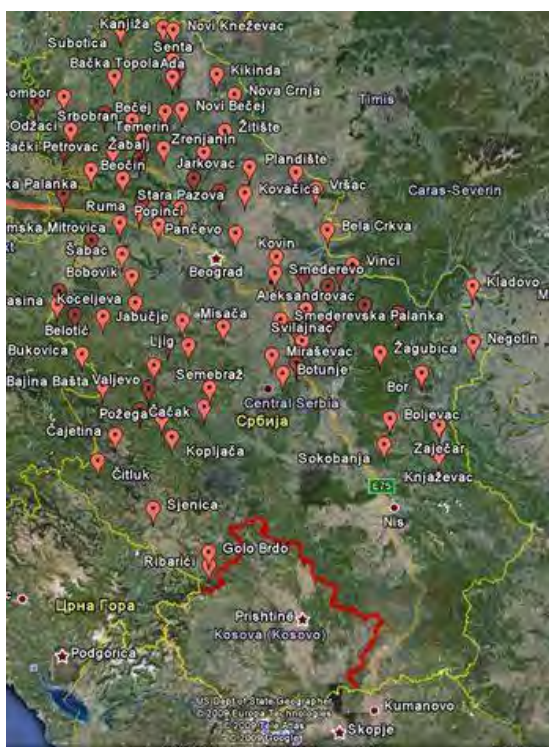
Предвиђено је затварање и рекултивација постојећих сметлишта и изградња 26 регионалних санитарних депонија, са центрима за сепарацију рециклабилног отпада, постројењем за компостирање/МБТ и трансфер станицама. На подручју АП Војводине израђен је предлог микролокација на основу геолошких, хидролошких и инфраструктурних критеријума у складу са Стратегијом и Студијом просторног размештаја регионалних депонија и трансфер станица.

Главни изазови управљања отпадом у Србији још увек се односе на обезбеђивање добре покривености и капацитета за пружање основних услуга, као што су сакупљање, транспорт и санитарно одлагање отпада.

У складу са чланом 4. Закона о управљању отпадом прописана је обавеза јединица локалне самоуправе да израде попис неуређених депонија на свом подручју и израде пројекте санације и рекултивације за постојеће несанитарне депоније – сметлишта, у складу са законом.

Правилник о начину вођења и изгледу евиденције депонија и сметлишта на подручју јединице локалне самоуправе ("Службени гласник РС", број 18/18) је донет и информација о томе достављена је свим локалним самоуправама. До сада су податке за ЈКП депоније доставиле 23 локалне самоуправе, а 16 за дивље депоније-сметлишта.

Мапа депонија Јавних комуналних предузећа и дивље и старе депоније је доступна на интернет страници Агенције. (Слика 5.). Последње иновирање података је урађено 2015 године. У плану је израда посебног модула за извештавање о несанитарним и дивљим сметлиштима, као и одговарајућа ГИС компонента.

Слика 5. Интернет страница Агенције везана за сметлишта

ДОЗВОЛЕ ЗА УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

У складу са Законом о управљању отпадом, надлежни органи (Министарство, Секретаријат АП Војводине и локалне самоуправе) издају дозволе, воде регистар издатих дозвола и податке из регистра дозвола достављају Агенцији за заштиту животне средине. Агенција води регистар издатих дозвола за управљање отпадом на територији Републике Србије. База је доступна на интернет страници Агенције за заштиту животне средине.

Регистар издатих дозвола за управљање отпадом крајем јула месеца 2018 године садржи 2116 важећих дозвола. Број дозвола је повећан у односу на исти период 2017 године, али смањен у односу на 2016. годину. Разлог за смањење је да одређени број дозвола за сакупљање и транспорт које важе 5 година истекао, а предузећа их нису обновила, а одређене дозволе су и одузете оператерима.

Преглед важећих дозвола за управљање отпадом је дат на слици 6., а приказ дозвола по делатностима на слици 7.

ажурирано:
19.09.2018.

	МИНИСТАРСТВО			АП ВОЈВОДИНА			ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ
	Укупно	Неопасан	Опасан	Укупно	Неопасан	Опасан	Неопасан
Сакупљање	698	666	189	61	56	16	151
Транспорт	779	750	167	76	72	16	165
Складиштење	149	121	112	99	89	50	676
Третман	142	116	99	80	78	31	549
Одлагање	3	3	1	3	2	2	34
Укупан број дозвола по надлежном органу	1063			176			854
Укупно издатих дозвола	2093						

Слика 6. Преглед важећих дозвола за управљање отпадом

Слика 7. Приказ дозвола по делатностима

На интернет страници Агенције урађен је посебан портал намењен претрази издатих дозвола. Произвођачи отпада, као и други власници отпада, могу да претражују базу података издатих дозвола у циљу проналажења будућих партнера за управљање отпадом.

На слици 8. је дат приказ портала Дозвола за управљање отпадом.

Током 2016. године у оквиру Националног регистра извора загађивања, направљен је и регистар одузетих дозвола за управљање отпадом. Током 2017. године је евидентирано 15 одузетих дозвола, а до 25. јула 2018 је евидентирано укупно 44 одузетих дозвола. Слика 9.

Слика 9. Регистар одузетих дозвола за управљање отпадом

ПИБ	Назив предузећа	Регистарски број дозволе	Број досијеа	Надлежни орган	Датум одузимања дозволе
106549927	ЕКО-21 DOO DOBRICA	198/1	19-00-00775/20015-16	Министарство	10.11.2016.
106549927	ЕКО-21 DOO DOBRICA	198	19-00-00529/2010-02	Министарство	10.11.2016.
102192352	TIGAR TYRES	148	19-00-00338/2010-02	Министарство	15.11.2016.
107783285	DELTA EKO SISTEM	712	19-00-00320/2011-02	Министарство	13.12.2016.
101832251	VLAMI	35.1	501.6-29/2012- V-04	Град Београд	29.9.2016.
101832251	VLAMI	35	501.6-117/2011-V-04	Град Београд	29.9.2016.
104461405	EUREKA GROUP DOO BEOGRAD - U STEČAJU	578	19-00-00530/2010-02	Град Београд	20.4.2017
106867719	OBNOVA-METALI	1179	19-00-00356/2013-05	Град Београд	24.3.2017
108137871	IST FORWARDING AND RIVER-MARITIME CO.	1505	19-00-00238/2014-16	Град Београд	24.3.2017
109390378	STEFAN ULJE	63	501-204/2016-05	Град Београд	25.8.2017.
109354738	ЂОКОВИЋ	116	501.6-30/2016-V-04	Град Београд	12.4.2017.
104458581	REPRO-MIS	60	501.6-102/2010-V-04	Град Београд	28.9.2016.
104458581	REPRO-MIS	60/1	501.6-43/13-V-04	Град Београд	28.9.2016.
104458581	REPRO-MIS	60/2	501.6-10/2015-V-04	Град Београд	28.9.2016.
104458581	REPRO-MIS	60/3	501.6-2/2016-V-04	Град Београд	28.9.2016.

Управљање отпадом у Републици Србији у периоду 2011-2017. година

107097252	EMPORIO TEAM DOO	62	501-71/2016-05	Град Београд	19.05.2017.
101209325	GP SLOBODA	52	501.6-17/2012- V-04	Град Београд	16.9.2016.
108382382	IMMO RECYCLING	100	501.6-27/2014-V-04	Град Београд	16.9.2016.
108243822	PET4PET	96	501.6-13/2014-V-04	Град Београд	29.9.2016.
100835453	MALI SERVIS	42	501.6-5/2013-V-04	Град Београд	10.04.2013.
100183092	IMAGE-Z	49	501.6-78/2012-V-04	Град Београд	06.03.2013.
101258359	DRVOPLAST	4	VIII 501-141/10	Град Београд	15.01.2016.
108251715	JOVAN PLAST	BP57289/2015	UO-1/2015; VI-08-501-272/2015	Град Београд	04.12.2017.
106957120	ALBA METALI SRB	109	501.6-2/2015-V-04	Град Београд	20.12.2016.
101752464	INOS-METALOPROMET SUBOTICA	47499/06	IV-10-501-174/10	Град Суботица	07.12.2015.
100971137	MITROVIĆ I DR. PROMET	8	501-33/2011-08	Град Смедерево	26.10.2017.
105592289	OPŠTA BOLNICA VRBAS	198	130-501-768/2012-06 za sakupljanje i transport	АП Војводина	28.12.2017.
100652086	VETERINARSKI SPECIJALISTIČKI INSTITUT ZRENJANIN	174	130-501-2163/2013-05 za sakupljanje i transport	АП Војводина	26.12.2017.
100849634	VETERINARSKI SPECIJALISTIČKI INSTITUT SUBOTICA	166	130-501-825/2012-06 za sakupljanje i transport	АП Војводина	26.12.2017.
105539565	OPŠTA BOLNICA "ĐORĐE JOVANOVIĆ" ZRENJANIN	182	130-501-1674/2013-05 za sakupljanje i transport	АП Војводина	26.12.2017.
106481503	OPŠTA BOLNICA PANČEVO	184	130-501-1766/2011-06 za sakupljanje i transport	АП Војводина	26.12.2017.
107313893	DADO METAL	128752/11	IV-05-I-501-282/2013	Град Суботица	22.1.2018.
106723474	ENERGY ZAMNA	1200	19-00-00391/2013-05	Министарство	1.12.2017.
105833388	PROHEMA SRB	1652	19-00-00176/2015-16	Министарство	30.11.2017.
105170948	STEP TRANS	149	130-501-2715/2011-06	АП Војводина	23.2.2018.
105281931	EKOKARIKA	584	19-00-00743/2010-02	Министарство	16.5.2018.
106771234	MEDICAL WAVE DOO BEOGRAD	1210	19-00-00205/2013-05	Министарство	08.05.2018.
106549927	EKO-21	1787	19-00-00967/2015-16	Министарство	22.05.2018.
105170948	STEP TRANS	758/1	19-00-00892/1/2016-16	Министарство	22.05.2018.
106549927	EKO-21	1788	19-00-00968/2015-16	Министарство	25.5.2018.
106363565	SOKO SISTEM	664	19-00-00589/2011-02	Министарство	18.2.2016.
102255649	BARIAN COMMERCE BB	768	19-00-00751/2011-02	Министарство	14.6.2018.
102026930	EKOTANK	905	19-00-00218/2011-02	Министарство	20.6.2018.
105629044	METAL-RADOIČIĆ	1	351-840/2010-02	Општина Рековац	18.7.2018.

АМБАЛАЖА И АМБАЛАЖНИ ОТПАД

На основу Закона о амбалажи и амбалажном отпаду и Правилника о обрасцима извештаја о управљању амбалажом и амбалажним отпадом у Агенцији за заштиту животне средине почело је 2010. године прикупљање и обрада података о амбалажи и амбалажном отпаду. Систем управљања амбалажом и амбалажним отпадом у складу са Законом је представљен на слици 10.

Слика 10. Систем управљања амбалажом и амбалажним отпадом у складу са Законом

Дозвола за управљање амбалажним отпадом има 6 оператора: СЕКОПАК, ЕКОСТАР ПАК, ДЕЛТА-ПАК, ЦЕНЕКС, ТЕХНО ЕКО ПАК и ЕКОПАК СИСТЕМ.

У табели 21. је дат преглед предузећа која извршавају своју законску обавезу по годинама.

Табела 21. Преглед по годинама предузећа која извршавају законску обавезу

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Број предузећа укључених у системе	1069	1306	1462	1616	1722	1771	1859
Број предузећа која сама управљају својим отпадом	1	/	/	/	/	/	/
Број предузећа ван система	324	232	262	268	244	277	256
Укупно	1394	1538	1724	1884	1966	2048	2115

Поређењем достављених извештаја оператора система управљања амбалажним отпадом, предузећа која самостално управљају амбалажним отпадом (дозвола за сопствено управљање) као и предузећа ван система, може се закључити:

- да се број предузећа која испуњавају законску обавезу повећава,
- све већи број предузећа преноси своје обавезе на националне оператере.

У табели 22. је дат приказ укупних количина амбалаже која је стављена на тржиште Републике Србије по годинама.

Табела 22. Количина амбалаже која је стављена на тржиште Републике Србије по годинама

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Предузећа у системима (t)	334257,0	340409,3	317327,3	324408,6	339695,7	344661,8	355837,5
Предузећа која сама управљају својим отпадом (t) *	3736,9	/	/	/	/	/	/
Број предузећа ван система (t)	5662,7	3836,7	4257,5	8607,9	4377,8	4209,7	2081,4
Укупно	343656,6	344246,0	321584,8	333016,5	344073,5	348871,5	357918,9

* Предузеће са дозволом за самостално управљање амбалажним отпадом пренело је 2012. године своје обавезе на националне оператере

Анализом достављених података о количинама амбалаже пласиране на тржиште Републике Србије може се закључити:

- пријављена количина амбалаже пласиране на тржиште је у порасту, што указује на све веће поштовање законске обавезе од стране предузећа,
- највећа количина амбалаже пласирана на тржиште Републике Србије збринута је од стране националних оператера

У табели 23. су дате количине преузетог и поновно искоришћеног амбалажног отпада по годинама.

Табела 23. Количине преузетог и поновно искоришћеног амбалажног отпада

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Предузећа у системима (t)	49764,8	67915,8	87950,2	102672,5	134969,9	155753,0	182393,3
Предузећа која сама управљају својим отпадом (t) *	222,8	/	/	/	/	/	/
Укупно	49987,6	67915,8	87950,2	102672,5	134969,9	155753,0	182393,3

На слици 11. је дат приказ Кретања количина амбалаже стављене на тржиште и поново искоришћеног амбалажног отпада у периоду 2010 – 2017. година.

Слика 11. Кретање количина амбалаже стављене на тржиште и поново искоришћеног амбалажног отпада

Анализом података за прикупљени и поново искоришћени амбалажни отпад од стране оператора и предузећа са дозволом за самостално управљање амбалажним отпадом, закључује се:

- повећава се количина амбалажног отпада која је преузета и поново искоришћена,
- укупна количина преузетог амбалажног отпада је предата на поновно искоришћење.

Удели појединих врста амбалаже у укупној количини амбалаже у 2016. години је приказан на слици 12.

Слика 12. Удели појединих врста амбалаже у укупној количини амбалаже у 2017. години

На основу Плана смањења амбалажног отпада из Уредбе о утврђивању плана смањења амбалажног отпада за период од 2015. до 2019. године (Службени гласник РС, бр. 88/09) и Уредбе о утврђивању плана смањења амбалажног отпада за период од 2015. до 2019. године, може се закључити:

- да су сви оператери система управљања амбалажним отпадом испунили опште националне циљеве у свим годинама,
- остварени су специфични циљеви за све године за које су специфични циљеви прописани Уредбом. (Табела 24.)

Табела 24. Преглед остварености општих циљева за поновно искоришћење отпада

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	10%	16%	23%	30%	38%	44%	50%
Секопак	13,9	17,4	23,3	31,6	39,7	44,6	50,9
Екостар пак	15	21	31,9	31,3	38,5	44,2	50,8
Делта пак	24,7	29,9	29,0	32,3	40,8	48	61,4
Ценекс	/	/	27,4	30,3	48,6	52,6	50,4
Техно Еко Пак	/	29,6	23,2	31,7	39,4	46,8	51,3
Екопак Систем	/	/	/	39,7	46,4	48,1	51,8
Просек	14,9	19,9	27,7	31,6	42,3	47,4	52,8

ПРОИЗВОДИ КОЈИ НАКОН УПОТРЕБЕ ПОСТАЈУ ПОСЕБНИ ТОКОВИ ОТПАДА

Подаци о посебним токовима отпада се достављају у складу са одредбама Уредбе о производима који после употребе постају посебни токови отпада, обрасцу дневне евиденције о количини и врсти произведених и увезених производа и годишњег извештаја, начину и роковима достављања годишњег извештаја, обвезницима плаћања накнаде, критеријумима за обрачун, висину и начин обрачунавања и плаћања накнаде ("Службени гласник РС", бр. 54/2010, 86/2011, 41/2013 - др. правилник и 3/2014)

Производи који после употребе постају посебни токови отпада јесу:

1. гуме од моторних возила (аутомобила, аутобуса, камиона, моторцикала и др.), пољопривредних и грађевинских машина, приколица, вучених машина и других машина и уређаја и остали слични производи;
2. производи који садрже азбест;
3. батерије или акумулатори;
4. сва минерална и синтетичка уља и мазива која више нису погодна за првобитну намену, а нарочито коришћена моторна уља и уља за мењаче, као и минерална уља за подмазивање, уља за турбине, хидраулична уља и остала минерална или синтетичка уља, као и свако уље које настаје обављањем угоститељске и туристичке делатности, у индустрији, трговини и другим сличним делатностима у којима се припрема више од 50 obroka дневно, као и отпадни муљ из производње јестивог уља;
5. електрични и електронски производи чији рад зависи од електричне струје или електромагнетних поља, као и производи намењени за производњу, пренос и мерење струје и електромагнетних поља, за коришћење код напона који не прелази 1000 V за наизменичну струју и 1500 V за једносмерну струју;
6. возило категорије М1 (моторно возило за превоз путника - путничко возило које, осим седишта возача има још највише осам седишта) или N1 (моторно возило за превоз терета - теретно возило чија највећа дозвољена маса није већа од 3,5 t), моторно возило са три точка, осим моторних трицикала (категирија L5 - тешки трицикл) и њихови неупотребљиви или одбачени делови.

Број предузећа која су доставила извештај о производима који након употребе постају посебни токови отпада је евидентиран у информационом систему Националног регистра извора загађивања и приказан је у табели 25.

Табела 25. Број предузећа која су доставила извештај о производима који након употребе постају посебни токови отпада

Година	Број предузећа *
2013	4846
2014	6729
2015	7338
2016	7615
2017	7643

* Достављено до 23.07.2018.

Увоз појединих врста производа који након употребе постају посебни токови отпада су приказани у табелама од 26. до 31.

Табела 26. Гуме

Година	Укупна пријављена количина (комади)	Укупна пријављена количина (t)	Кориговане количине након уочене грешке у достављеним подацима * (t)
2011.	160551	23151,6	
2012.	156649	23259,8	
2013.	22936	38857,0	
2014.	37565	33548,5	
2015.	41562	*125070,6	*30887,6
2016.	65813	*159343,1	*39743,1
2017.	47587	44238,7	

* Предузеће је пријавило количине у килограмима уместо у тонама. За потребе овог извештаја је ова количина коригована у складу са подацима Управе царина.

Табела 27. Азбест

Година	Укупна количина
	(t)
2011.	26,49
2012.	5,18
2013.	3,50
2014.	0,07
2015.	0,03
2016.	0,01
2017.	0,0037

Табела 28. Батерије и акумулатори

Година	Стартери (t)	Преносне батерије или акумулатори (t)	Индустријске батерије и акумулатори (t)	Укупно (t)
2011.	9478,03	537,85	4016,52	14032,40
2012.	8474,55	512,96	3685,41	12672,92
2013.	10398,08	584,77	3825,77	14808,62
2014.	8997,73	590,99	3003,82	12592,54
2015.	9907,34	622,17	2739,12	13268,63
2016.	9386,28	625,54	3505,21	13517,03
2017.	9145,01	518,52	4080,35	13743,89

Табела 29. Уља

Година	Укупна количина (l)	Укупна количина (t)	Укупно збир (t)
2011.	23968490,49	14614,28	36185,92
2012.	19527292,53	16502,64	34077,20
2013.	19092040,74	18320,48	35503,32
2014.	17029009,90	20767,05	36093,16
2015.	21495817,06	20768,33	40114,56
2016.	21926581,83	16968,99	36702,91
2017.	20686384,41	17265,74	35883,48

Табела 30. Електрични и електронски производи

Година	Укупна количина (комади)	Укупна количина (t)
2011.	10146146	18836,67
2012.	9327921	8858,73
2013.	11492390	9199,82
2014.	25199706	12234,25
2015.	16187255	9997,29
2016.	14139964	10498,05
2017.	14186478	10917,78

Табела 31. Возила

Година	Укупна количина (t)
19.11.-31.12.2011.	743,73
2012.	34428,74
2013.	75040,92
2014.	282709,27
2015.	122212,98
2016.	240521,42
2017.	118867,32

Управљање отпадом од производа датих у табелама од 26 до 31 у периоду 2011 – 2016 година је приказано у табелама

Табела 32. Отпадне гуме

Године	Одложен отпад (t)	Третиран отпад (t)	Извезен отпад (t)	Увезен отпад (t)
2011	/	30984	/	/
2012	/	34114	/	532
2013	/	30150	/	496
2014	/	28766	/	781
2015	/	32400	/	537
2016	46	42422	/	247
2017	/	47955	/	246

Табела 33. Отпадни азбест

Године	Одложен отпад (t)	Третиран отпад (t)	Извезен отпад (t)	Увезен отпад (t)
2011	/	310	315	/
2012	306	43025	/	/
2013	279	30	/	/
2014	1647	/	/	/
2015	287	28	/	/
2016	963	/	/	/
2017	495	/	/	/

Табела 34. Отпадне батерије и акумулатори

Године	Одложен отпад (t)	Третиран отпад (t)	Извезен отпад (t)	Увезен отпад (t)
2011	/	5295	/	/
2012	/	18322	2282	1952
2013	/	14059	4988	303
2014	/	10910	15427	24
2015	/	10227	14637	/
2016	/	9407	5249	163
2017	/	13093	5005	1081

Табела 35. Отпадна уља

Године	Одложен отпад (t)	Третиран отпад (t)	Извезен отпад (t)	Увезен отпад (t)
2011	/	5304	5	/
2012	/	3411	1304	/
2013	/	8245	79	/
2014	/	10136	/	/
2015	/	3042	245	/
2016	/	4343	116	/
2017	/	5967	41	/

Табела 36. Електрични и електронски отпад

Године	Одложен отпад (t)	Третиран отпад (t)	Извезен отпад (t)	Увезен отпад (t)
2011	/	7084	793	/
2012	62	10601	1381	/
2013	/	18998	2799	/
2014	0,1	20972	240	/
2015	/	27351	2311	/
2016	56	37004	3293	/
2017	/	34210	2827	/

Табела 37. Отпадна возила

Године	Одложен отпад (t)	Третиран отпад (t)	Извезен отпад (t)	Увезен отпад (t)
2011	/	/	/	/
2012	/	/	/	/
2013	/	2583	/	/
2014	/	1914	184	/
2015	/	603	486	/
2016	/	1736	/	/
2017	/	1458	/	/

МЕДИЦИНСКИ И ВЕТЕРИНАРСКИ ОТПАД

На основу података достављених од стране здравствених установа за количине отпада из здравствене заштите људи и животиња евидентиране су количине створеног отпада приказане у табели по годинама.

У табели 38. је дата укупна количина медицинског и ветеринарског отпада по годинама за период 2011 – 2017. година.

Табела 38. Укупна количина медицинског и ветеринарског отпада по годинама

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Количина медицинског и ветеринарског отпада (t/god)	2852,8	2519,3	2455,3	2872,7	2822,0	2824,2	2963,8

Из табеле се види да је се годишње произведе око 2.8 хиљада тона ове врсте отпада.

Произведени медицински и ветеринарски отпад по индексним бројевима је дат у табели 39.

Табела 39. Произведени медицински и ветеринарски отпад у периоду 2011-2017.

Индексни број	Опис отпада	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
18 01 01	оштри инструменти (изузев 18 01 03)	172,02	165,54	106,87	149,06	167,15	170,32	153
18 01 02	делови тела и органи укљу-чујући и кесе са крвљу и крвне продукте (изузев 18 01 03)	57,26	48,43	37,65	44,30	50,22	45,70	44,17
18 01 03*	отпади чије сакупљање и одлагање подлеже посебним захтевима због спречавања инфекције	2465,43	2053,12	2199,08	2583,18	2470,33	2491,97	2610,62
18 01 04	отпади чије сакупљање и одлагање не подлеже посебним захтевима због спречавања инфекције	57,3	136,04	40,85	36,48	52,19	33,71	38,69
18 01 06*	хемикалије које се састоје од или садрже опасне супстанце	23,18	28,63	11,69	6,27	22,86	18,07	18,24
18 01 07	хемикалије другачије од оних наведених у 18 01 06	21,11	5,02	2,53	1,00	0,00	0,00	0,00
18 01 08*	цитотоксични и цитостатични лекови	4,82	5,25	5,011	6,27	15,09	19,48	31,37
18 01 09	лекови другачији од оних наведених у 18 01 08	30,08	53,97	22,03	6,49	4,94	6,58	9,15
18 01 10*	отпадни амалгам из стоматологије	0,20	0,02	0,01	0,00	0,00	1,03	0,03
	УКУПНО 18 01	2831,20	2495,99	2425,71	2833,05	2782,79	2785,82	2905,27
18 02 01	оштри инструменти (изузев 18 02 02)	0,01	1,80	0,16	0,23	0,08	2,01	1,24
18 02 02*	отпади чије сакупљање и одлагање подлеже посебним захтевима због спречавања инфекције	7,42	5,84	15,53	27,33	33,57	33,06	40,11
18 02 03	отпади чије сакупљање и одлагање не подлеже посебним захтевима због спречавања инфекције	12,88	14,48	8,93	2,59	2,10	2,34	14,9
18 02 05*	хемикалије које се састоје од или садрже опасне супстанце	0,35	0,35	0,00	0,11	0,11	0,00	0,6
18 02 06	хемикалије другачије од оних наведених у 18 02 05	0,00	0,00	0,00	5,00	0,00	0,00	0,00
18 02 07*	цитотоксични и цитостатични лекови	0,6	0,4	0,43	0	0	0,03	0,83
18 02 08	лекови другачији од оних наведених у 18 02 07	0,36	0,41	4,58	4,40	3,35	0,92	0,89
	УКУПНО 18 02	21,62	23,29	29,64	39,66	39,20	38,36	58,57
	Укупно група 18	2852,81	2519,28	2455,35	2872,71	2821,98	2824,18	2963,84

Највише отпада чини отпад чије сакупљање и одлагање подлеже посебним захтевима због спречавања инфекције и то просечно за наведени период од 2.6 хиљаде тона.